

Exam. Code : 103202

Subject Code : 1032

B.A./B.Sc. Semester—II

PUBLIC ADMINISTRATION

(Indian Administration)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

Note :— The question paper consists of **TWO** sections.**SECTION—A****Note** :— Attempt any **SEVEN** out of the following **TEN** questions. Answer to each question should be in **10-15** sentences. Each question carries **4** marks.

1. Write four federal features of Indian Federalism. 4
2. What are All India Services ? 4
3. Write the exclusive powers of Rajya Sabha. 4
4. Write the judicial powers of President of India. 4
5. Write the qualifications to become a Judge of Supreme Court. 4
6. Write the composition and term of Legislative Assembly of your State. 4

7. Write four discretionary powers of Governor of a State. 4
8. Write four powers of Deputy Commissioner. 4
9. Write the composition of State Planning Commission/Board. 4
10. Write four arguments in favour of Specialists in Administration. 4

SECTION—B

Note :- Attempt **SIX** questions in all and at least **one** from each unit. Each question carries **12** marks.

UNIT—I

11. Examine the nature of Indian Federalism. 12
12. Critically examine the administrative relations between Union and States in India. 12

UNIT—II

13. How is the Speaker of Lok Sabha elected ? Describe his powers, functions and position. 12
14. Examine the composition, functions and powers of Supreme Court. 12

UNIT—III

15. Explain the appointment, powers and position of Chief Minister of a State. 12
16. Describe the features and functions of District Administration. 12

UNIT—IV

17. Discuss the relationship between permanent and political executive in Indian Administration by giving relevant examples. 12
18. What is Generalist versus Specialist debate in Indian Administration ? Give your views with suitable examples. 12

a2zpapers.com

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ਓ ਵਿੱਚ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 10-15 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ।

1. ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਚਾਰ ਸੰਘਾਤਮਕ ਲੱਛਣ ਲਿਖੋ। 4
2. ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ? 4
3. ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਨਿਵੇਕਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਿਖੋ। 4

4. ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਿਖੋ। 4
5. ਸਰਵਉੱਚ ਦੇ ਜੱਜ ਬਣਨ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ। 4
6. ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। 4
7. ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵਿਵੇਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਿਖੋ। 4
8. ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਿਖੋ। 4
9. ਰਾਜ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਆਯੋਗ/ਬੋਰਡ ਦੀ ਬਣਤਰ ਲਿਖੋ। 4
10. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਤਰਕ/ਦਲੀਲਾਂ ਦਿਉ। 4

ਭਾਗ—ਅ

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 12 ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ—I

11. ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ। 12
12. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ। 12

ਯੂਨਿਟ—II

13. ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? ਉਸਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 12

14. ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ। 12

ਯੂਨਿਟ—III

15. ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12
16. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 12

ਯੂਨਿਟ—IV

17. ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਉੱਚਿੱਤ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12
18. ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ (Generalist) ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗ (Specialist) ਵਿਵਾਦ ਕੀ ਹੈ ? ਉਚਿੱਤ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿਉ। 12

(Hindi Version)

ਸੂਚਨਾ :— ਪ੍ਰਸ਼ਨਪੱਤਰ ਮੇਂ ਦੋ ਭਾਗ ਨਿਮਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

ਨੋਟ :— ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਕੋਊਂ ਸਾਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ 10-15 ਵਾਕਯੋਂ ਮੇਂ ਦੀਜ਼ਿਏ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 4 ਅੰਕ ਹੈਂ।

1. ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਘਵਾਦ ਕੇ ਚਾਰ ਸੰਘਾਤਮਕ ਲਕਸ਼ਣ ਲਿਖਿਏ। 4
2. ਸਭੀ ਭਾਰਤੀਯ ਸੇਵਾਏਂ ਕਯਾ ਹੈਂ ? 4
3. ਰਾਜਯਸਭਾ ਕੀ ਅਨਨਯ ਸ਼ਕਿਤਯਾਂ ਕਯਾ ਹੈਂ ? 4

4. भारत के राष्ट्रपति की न्यायिक शक्तियां लिखिए। 4
5. सर्वोच्च न्यायालय का न्यायधीश बनने के लिए योग्यताएं लिखिए। 4
6. अपने राज्य की विधानसभा की संरचना तथा अवधि लिखिए। 4
7. एक राज्य के राज्यपाल की चार विवेकाधीन शक्तियां लिखिए। 4
8. डिप्टी कमिश्नर की चार शक्तियां लिखिए। 4
9. राज्य योजना आयोग/बोर्ड की संरचना लिखिए। 4
10. प्रशासन में विशेषज्ञों के पक्ष में चार तर्क लिखें। 4

भाग—ख

नोट :— प्रत्येक यूनिट में से कम से कम एक प्रश्न चुनकर कुल छः प्रश्न करीब प्रत्येक प्रश्न के 12 अंक हैं।

यूनिट—I

11. भारतीय संघवाद की प्रकृति का परीक्षण कीजिए। 12
12. भारत में संघ और राज्यों के मध्य प्रशासनिक संबंधों का आलोचनात्मक परीक्षण कीजिए। 12

यूनिट—II

13. लोकसभा के अध्यक्ष का चुनाव कैसे होता है ? इसकी शक्ति, कार्यो तथा स्थिति का वर्णन कीजिए। 12
14. सर्वोच्च न्यायालय की संरचना, कार्य तथा शक्तियों का परीक्षण कीजिए। 12

यूनिट—III

15. एक राज्य के मुख्यमंत्री की नियुक्ति, शक्ति तथा स्थिति की व्याख्या कीजिए। 12
16. ज़िला प्रशासन के लक्षणों तथा कार्यों का वर्णन कीजिए। 12

यूनिट—IV

17. भारतीय प्रशासन में स्थायी और राजनीतिक कार्यकारी के मध्य संबंधों पर प्रासंगिक उदाहरणों सहित चर्चा कीजिए। 12
18. भारतीय प्रशासन में सामान्यवाद बनाम विशेषज्ञ बहस क्या है ? उपयुक्त उदाहरण के साथ अपने विचार बताइए। 12

a2zpapers.com